

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ
42 Гж 540/25
17.09.2025. године
Н и ш

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, у већу састављеном од судија Оливере Јовановић, председника већа, Милице Златковић и Неле Алексић, чланова већа, у правној ствари тужилаца АА и ББ, обојица из ... и ВВ из ..., .., ул. ..., ..., које све заступа адв. Јован Стојановић из ..., против тужене Републике Србије, коју заступа Државно правобранилаштво – Одељење у Лесковцу, ради својине, одлучујући о жалби тужене изјављеној против пресуде Основног суда у Лесковцу 29 П 2789/24 од 02.12.2024. године, у седници већа одржаној дана 17.09.2025. године, донео је

П Р Е С У Д У

Пресуда Основног суда у Лесковцу 29 П 2789/24 од 02.12.2024. године **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** у ставу првом и другом изреке тако што се **ОДБИЈА КАО НЕОСНОВАН** тужбени захтев тужилаца АА и ББ, обојице из ..., и ВВ из ..., којим су тражили да се према туженој Републици Србији утврди да су тужиоци по основу реализованог уговора о замени земљишта, наслеђа и одржаја, власници и то тужиоци АА и ВВ по 1/8 сувласничких делова, а тужилац ББ на 1/4 сувласничких делова од кп.бр. ... у КО ..., које је укупне површине 1 хектар, 12 ари 72 м², што је тужена дужна да призна и трпи упис права својине код СКН у

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужиоци АА и ББ, обојице из ..., и ВВ из ..., да туженој Републици Србији, на име накнаде трошкова другостепеног парничног поступка солидарно исплате износ од 45.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном пресудом, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужилаца према туженој и утврђено је да су тужиоци по основу реализованог уговора о замени земљишта, наслеђа и одржаја, власници и то: тужиоци АА и ВВ по 1/8 сувласничких делова, а тужилац ББ на 1/4 сувласничких делова од кп.бр. ... у КО ..., које је укупне површине 1 хектар, 12 ари 72 м². Ставом другим изреке, обавезана је тужена да

тужиоцима призна право својине на предметној непокретности и трпи да се исти код СКН у ... упишу као власници идеалних делова непокретности. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужиоцима солидарно надокнади трошкове поступка у износу од 178.800,00 динара, а у случају доцње са исплатом да на износ трошкова плати и камату почев од дана доцње до коначне исплате.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, побијајући је у целисти, из свих законом предвиђених разлога, са предлогом да се иста преиначи у смислу жалбеног предлога.

Тужиоци су поднели одговор на жалбу тужене и предложили да другостепени суд исту одбије као неосновану. Трошкове другостепеног поступка су тражили.

Испитујући побијану пресуду, у смислу одредбе чл. 386. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013 - одлука УС, 74/2013 - одлука УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020 и 10/2023 - др. закон), Апелациони суд је нашао да је жалба тужене основана.

Првостепена пресуда није захваћена битним повредама одредаба парничног поступка из чл. 374. ст. 2. тач. 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Међутим, основано се жалбом тужене указује да је приликом доношења побијане пресуде првостепени суд на потпуно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, те је иста морала бити преиначена.

Према утврђеном чињеничном стању, решењем Скупштине општине Лесковац број: .../... од ... 1985. године, на захтев РО "... " ООУР "...", извршена је арондација кп.бр. ... , њиве четврте класе, на мз "... " у површини од 1.49,04ха, уписана у Пл.бр. ... КО ..., власништво пок. ГГ, бив. из ..., иначе деде тужилаца. ГГ је преминуо ... 1971. године, па су за наследнике његове заоставштине, коју поред више непокретности чини и кп.бр. ... у КО ..., оглашени правноснажним решењем Општинског суда у Лесковцу О.бр. 312/71 од 12.02.1976. године, са по 1/4 иделаног дела, његови синови ДД и ЂЂ, оба из ... и ћерке ЕЕ и ЖЖ, обе из Тужиоци АА и ВВ су правни следбеници ЕЕ, а тужилац ББ, ЖЖ. По наводима тужилаца, за арондацијом одузету кп.бр. ... у КО ..., правним следбеницима пок. ГГ дата је у замену кп.бр. ... у КО ..., у површини од 1.12,72 ха, по култури њива треће класе, која се води у Лн.бр. ... КО ..., на тужену Републику Србију, са правом коришћења Министарства пољопривреде и ДП "... " из Упис права својине тако замењених непокретности није извршен, али су према тврдњама тужилаца њихови правни претходници, а након њихове смрти и тужиоци лично, у државини у замени добијене кп.бр. Против ДП "... " се води стечајни поступак, а према обавештењу стечајног управника Агенције за лиценцирање стечајних управника повереника ЗЗ, кп.бр. ... у КО .. , није у стечајној маси ДП "... ". Из извештаја ГУ – одељења за имовинско правне послове града Лесковца, тражени спис предмета из времена арондације поништен је 1985. године и због тога није могао бити архивиран, како је то наведено у допису.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је утврдио да су тужиоци, по основу реализованог уговора о замени земљишта, по основу наслеђа и по основу одржаја, власници кп.бр. ... у КО ... и то тужиоци АА и ВВ са по 1/8 сувласничких делова, а тужилац ББ са 1/4 и обавезана је тужена да тужиоцима то право призна и трпи да се исти упишу код СКН у ... као власници тих делова парцеле.

Изложено правно становиште првостепеног суда се не може прихватити као правилно и законито, јер је на правилно и потпуно утврђено чињенично стање погрешно примењено материјално право, због чега је првостепена пресуда морала бити преиначена те тужбени захтев тужилаца одбијен као неоснован.

Одредбом чл. 28. ст.2. ЗОСПО, прописано је да савестан и законити држалац непокретне ствари на којој други има право својине, стиче право својине на ту ствар одржајем протеком рока од 10 година. Одредбом чл. 30. истог закона прописано је да време потребно за одржај почиње тећи оног дана када је држалац ступио у државину ствари, а завршава истеком последњег дана времена потребног за одржај (ст.1); у време потребно за одржај урачунава се и време за које су претходници садашњег држаоца држали ствар као савесни и законити држаоци (ст.2). Одредбом чл. 72. ст.2. истог закона прописано је да је државина савесна ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова.

Према одредби чл. 552. ст. 1. Закона о облигационим односима, прописано је, да се уговором о размени сваки уговарач обавезује према свом сауговарачу да пренесе на њега својину неке ствари и да му је у ту сврху преда.

Одредбом чл. 4. ст. 2. Закона о промету непокретности ("Сл. Гласник СРС", бр. 143/81 и др.), који је био на снази у време доношења решења о арондацији, било је прописано, да уговор о преносу права на непокретности између носилаца права својине, о отуђењу непокретности из друштвене својине и о замени непокретности у друштвеној својини за непокретност на којој постоји право својине, као и уговор о прибављању непокретности у друштвену својину закључује се у писменом облику, а потписи уговарача оверавају од стране суда. Према одредби ст. 3. истог члана, уговор који није сачињен у смислу ст. 2. овог члана, не производи правно дејство. Према одредби ст. 4. истог члана, суд може признати правно дејство уговора о преносу права на непокретности између носилаца права својине уколико промет није забрањен, који је закључен у писменом облику, на коме потписи уговарача нису оверени код суда, под условом да је уговор испуњен у целини или претежним делом, да је непокретност стечена у границама закона, да је плаћен порез на промет, да није повређено право прече куповине и да није повређен други друштвени интерес.

Полазећи од правилног и потпуно утврђеног чињеничног стања, као и напред цитираних законских прописа, Апелациони суд налази да је првостепени суд погрешно применио материјално право када је усвојио тужбени захтев тужилаца и утврдио њихово право својине на катастарској парцели број ... у КО Тужиоци су, као правни следбеници пок. ЕЕ и пок. ЖЖ, наследници пок. ГГ, који је био власник катастарске парцеле број .. у КО У складу са решењем Скупштине општине Лесковац од .. . 1985. године, извршена је арондација парцеле број .. и у замену је, према наводима тужилаца, правним наследницима пок. ГГ, дата парцела број ... у КО .. . Међутим, према налажењу другостепеног суда, тужиоци нису на поздан начин доказали да су стекли право својине на истој.

Наиме, у конкретном случају нема одлуке о додели парцеле правном претходнику тужилаца, којима би на јасан и поуздан начин било доказано да је парцела број ... заиста дата као замена за арондацијом одузету катастарску парцелу број .. у КО .., будући да из

извештаја ГУ – одељења за имовинско правне послове града Лесковца, произилази да је тражени спис предмета из времена арондације поништен 1985. године и због тога није могао бити архивиран. С обзиром на ову чињеницу, тужиоци свакако не могу стећи право својине по основу реализованог уговора о замени, нити се наведени уговор може сматрати законским основом тужилаца за стицање права својине. Другостепени суд је имао у виду да тужиоци траже и утврђење права својине по основу одржаја, и то на идеалним деловима катастарске парцеле број ..., па налази да исти нису на поуздан начин доказали на који начин користе ову парцелу, а посебно у ком делу исту користе, имајући у виду да постоје и остали наследници пок. ГГ, који се о овој ситуацији нису изјаснили. Из наведених разлога, закључује се да тужиоци нису доказали да ли су једини држаоци предметне непокретности, а посебно у ком делу исту држе и користе, имајући у виду да утврђење права својине одржајем траже на идеалним деловима.

Такође, ценећи околност да у конкретном случају тужиоци траже утврђење права својине одржајем, а да је тужена током првостепеног поступка оспоравала њихову савесност, приликом оцене исте, другостепени суд налази да је од утицаја околност да су тужиоци отварањем наслеђа, односно доношењем решења о наслеђивању иза смрти пок. ЕЕ 2001. године и пок. ЖЖ 2015. године, свакако морали бити упознати са чињеницом да ни они, као ни њихови правни претходници нису носиоци права својине на предметној непокретности, с обзиром да иста није ушла у заоставштину. Наиме, државина потребна за стицање права својине одржајем мора бити савесна. Нужни услов за стицање права својине ванредним одржајем је савесност државине, а несавесна државина не може никада, па ни протеком времена да доведе до стицања права својине. Закон одређује да савесна државина постоји ако држалац не зна или не може знати да ствар коју држи није његова и држалац мора бити савестан све време трајања одржаја. Како су тужиоци тужбу у конкретној правној ставри поднели дана 14.08.2020.године, иако су у тренутку расправљања заоставштине својих правних предходника, били упознати са чињеницом да предметна парцела није била у својини истих, другостепени суд налази да ова околност свакако мора бити од утицаја на оцену савесности, те да државина тужилаца у конкретном случају није била савесна у смислу чл. 72. ст.2. ЗОСПО, из којих разлога нису испуњени услови за утврђење права својине по основу одржаја из чл. 28. ст.2. ЗОСПО.

Из наведених разлога разлога, Апелациони суд је преиначио првостепену пресуду и применом чл. 394. ст. 1. тач. 4. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке ове пресуде.

Како је преиначењем првостепене пресуде одбијен тужбени захтев, то је првостепена пресуда морала бити преиначена и у делу одлуке о парничним трошковима, а сходно чл. 153, 154, 162. и 165. ЗПП-а. Стога су туженој досуђени трошкови парничног поступка и то: на име састава одговора на тужбу износ од 9.000,00 динара, на име састава жалбе од 05.05.2023. године износ од 18.000,00 динара, и на име састава жалбе од 31.12.2024. године износ од 18.000,00 динара, што укупно износи 45.000,00 динара, све у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Законом о судским таксама.

Одлучујући о захтеву тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка на име састава одговора на жалбу, другостепени суд је нашао да је исти неоснован, јер одговор на жалбу не спада у нужне потребне радње у поступку, па је захтев одбио као у ставу трећем изреке.

АПЕЛАЦИОНИ СУД У НИШУ, дана 17.09.2025. године, 42Гж 540/25

**Председник већа-судија
Оливера Јовановић,с.р.**

**Тачност преписа потврђује
управитељ судске писарнице**